

רמב"ם ללמוד עכשיו את העתיד

הרב דוקטור יוחאי מקבילי | יוזם ועורך "מפעל משנה תורה"

אין הכוונה לפסוק כמו הרמב"ם בכל הלכה, אלא לתפוס את עמוד השדרה של החיים היהודיים. גם אם פה ושם נוהגים הלכה למעשה כמו השולחן ערוך או כמו הרמ"א, וכדומה. כשאדם נתון בכל צעד למבוכה ומחלוקת שאכן קיימת לצערנו בתוך העולם המפורד של ההלכה, קשה לקדם את המציאות. אבל כשרואים תמונה שלמה שיש בה הכרעה, הדבר מעודד מאוד לחתור לאמת. להקים סנהדרין שתהא תורה אחת יוצאת לכל העם, לפעול להשגת הנובאה בדרכי אמת ולא אשליה והזיה, לבנות מקדש שאליו כולם מגיעים, ולא לשגות באשליות של שינוי חוקי הטבע בימות המשיח "וגר זאב גם כבש" כפשוטו. אפשר להסכים איתו אפשר שלא, אבל אי אפשר שלא לראות את החיבור הגדול בין התורה לאמת. גם אין אצל הרמב"ם מתח בין התורה למדע, כל עוד מדובר במדע אמיתי, שהרי התורה קוראת ללמוד את האמת, יהא אומרו מי שאומרו.

הרמב"ם מצליח לראות בצורה מפוכחת וזהירה מאוד בצורות ובאסלאם גרעיניים של אמת המקדמים את העולם, למרות התעתוע והשקר, וזו **ישרות חסרת פשרות**. מתוך כך, יש ברמב"ם מרכיבים אוניברסליים שאינם פוגעים כהוא זה ביהודיותו של עם ישראל. בהתירה שלו לאמת, ספק אם יש עוד חכם כמוהו שחזר מתפיסות קודמות שלו בעשרות מקומות (!), כמי שלא חושש לומר טעיתי, פעם אחר פעם.

הרמב"ם מציג אהבה.

הנתיב שהוא מציע ספוג בתשוקה ולהט בחיים. להכיר את ה', לדעת היאך הוא מנהיג את העולם, הכתיבה שלו מלאה אהבה. אהבת ה', אהבת התורה, אהבת עמו, ואהבת כל יצירי ה'. ראייתם רצינוגליסט שכל כך מלא אהבה? וכולם גמלו לו כמעטיו: הכול אוהבים אותו ללא קשר לעדה, לעיסוק, או למידת החכמה. להט הזה הוא שחיבר את החכמים והמתנדבים במיזם הגדול של הרמב"ם היומי, ובנימה אישית גם את אצילי הלב במפעל משנה תורה.

בספר "אהבה" הרמב"ם מלמד שאהבה היא בפרטים הקטנים היוממיים, לפעמים הבנאליים. אף אתם מוזמנים ללימוד יומי קבוע של החכמה וההלכה היהודית.

אחד הקשיים הגדולים בעולמנו הוא להיות בעל להט דתי ועם זאת בעל מחויבות דתית בלתי מסויגת. בקצה אחד אפשר לראות שיש תפיסות טכנוקרטיות של ההלכה, צייתנות בלבד ללא הבנה וללא להט; בקצה שני אפשר לראות חיבה גדולה לתורה עם משיכה לקסם ולמיסטיקה ובלא הבנה וזהירות, ולעיתים מחויבות זו אינה עומדת באתגרי הזמן. הרמב"ם מלמד הן מחויבות דתית לפרטי פרטים, הן ראייה רחבה ומעמיקה ולמהיבה, והכל מבוסס ומאוזן על התבונה, ועולה למעלה ממנו.

דורנו עומד בפני שינויים גדולים הנוגעים לאדם הפרטי, לאומה ולעולם כולו. תפיסת עולם וחזון שורשי יהודי הם המסייעים עבורנו בהתמודדות עם השינויים, וביצירת הזדמנויות גדולות משינויים אלו. יש לנו הזדמנות להכיר את תפיסתו של הרמב"ם דרך ספרו "משנה תורה". הרמב"ם הוא מגדולי הפוסקים ומגדולי ההוגים בעולם ההלכה, ומוכר ומוערך אף מחוץ לגבולות היהדות. אפשר שלא להסכים עם הרמב"ם, אבל אי אפשר ליהודי שלא להכיר את תפיסתו. אנו מציעים לכם ללמוד משהו גדול מאדם גדול.

לפני שנדון ב"מה" וב"איך", ננסה לענות על השאלה "למה".

למה ללמוד רמב"ם? 5 סיבות עיקריות

הרמב"ם מציג תפיסת עולם.

הרמב"ם לא מלמד רק מה לעשות אלא איך לחשוב. רעיונות גדולים מתווים מעשה, ומתוך המעשים אפשר לבנות שוב את הרעיונות הגדולים. השולחן ערוך מלמד מה לעשות, לדוגמה הוא פותח בקריאה "תגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו, שיהא הוא מעורר השחר". הלכה זו מבליטה את הקושי הקושי של בני אדם להתעורר בבוקר. לעומתו הרמב"ם פותח את ההלכה הראשונה בספרו בכך ש"יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש שם מצוי ראשון, והוא קמציא קל הנמצא". הרמב"ם מדגיש שחובה על האדם לדעת למען מה כדאי לקום בבוקר!

ובלשון החכם: "מי שיש לו 'למה' שלמענו יחיה, יוכל לשאת כמעט כל 'איך'".

בפרקים הראשונים של ספרו ההלכתי "משנה תורה" הרמב"ם דן במשמעויות החיים, בתורת הסוד של מיהו הקב"ה ומהם החיים, ומזה ניתן לצמוח לתודעה שאדם צריך לבנות. זוהי הסיבה שהוא קורא לספר הזה "ספר המדע", ולא מדובר ב"סיינס". בפרק האחרון בספרו משנה תורה (פרק מספר 11000!) הוא מסים בחזון הגדול: שכל תושבי העולם יחיו חיים מלאים ובעלי משמעות אמיתית, של הכרת ה'.

הרמב"ם מציג שלמות.

משנה תורה לא רק מקיף את כל התורה, בזמן הזה ולעתיד לבא מהרה יבוא. אלא הוא וכל כתביו של הרמב"ם שילוב של רגישות ומנהיגות, רפואת הנפש ורפואת הגוף, מסתורין ומדע, חכמה ומעשה. תחומים רבים, שכל אחד מהם עולם ומלואו. בגיל 15 כשנפגשתי לראשונה עם ספרי הרמב"ם, חשתי אור גדול כאשר הבנתי את התפיסה שבה הכול במציאות ובחיים מתחבר יחד לדבר אחד.

כשאדם לומד את התורה כולה מתוך הרמב"ם עולה ממנה הבנה מעמיקה ומקיפה בנושאים רבים. בפסיכולוגיה של האדם, בחשיבות הגדולה של המשפחה, בדינמיקה של החברה, ביכולת לעצב אישיות, בהבנת המרכיבים האומיים הגדולים, של מלוכה ומשפט, מקדש וארץ. אין ספר כה מקיף ותמציתי. חשוב ללמוד את הגמרא (תלמוד), אך בדרך כלל הלומד שוקע שם בעצם הדיון, ולא מצליח להעלות תפיסת עולם, אלא בעיקר דיון ומחלוקת. היכולת ללמוד את סיכומה של התורה בלשון בהירה ויפהיפה, מאפשרת לבנות תשתית מחשבתית, שממנה אפשר לגשת לכל לימוד, ובוודאי ללימוד התלמוד, בצורה יותר בהירה, מבלי לאבד את עמוד השדרה. הרמב"ם מלמד לחשוב בגדול.

היכולת של הלומד להכיר את תפיסת העולם המלאה של היהדות, מאפשרת ליצור קשרים גדולים בין נושאים שנראים רחוקים. קחו לדוגמה את ההבנה שנשילת ידיים ללחם רגיל אינה מהתורה, אלא חכמים העבירו לתחום הבית הפרטי של כל אחד את טהרת הידיים של הכהנים כלפי לחם תרומה ולחם במקדש. האם עכשיו נשילת הידיים יש משמעות גדולה ממה שחשבתם? כן, התמונה השלמה מתבהרת.

הרמב"ם מציג אמת.

החתירה של הרמב"ם לאמת ברורה וחדה, לעיתים בעוז נגד תפיסות שהשתרשו. המחויבות לדעת את ה', להכיר מחקירה את המציאות "כפי שהיא", מהרת. החתירה שלו להכרעה לאומית, בעולם של ג'לי, של יש אומרים ויש אומרים, היא היחידה שיכולה להקפיץ אותנו קדימה.

הרמב"ם מציג חזון.

במסגרת המיזם עכשיו אתם יכולים לבחור את המהדורה שתוצו ללמוד ממנה, מהדורת מפעל משנה תורה או מהדורת קורן.

לימוד שהוא חוויה.

האפשרויות הרבות בימינו ללמוד רמב"ם הם פלאי פלאות. מבחינת מהדורות המסבירות בתמציתיות יש את מהדורת "קורן" של הרב שטיינזלץ, ויש את מהדורת "מפעל משנה תורה" בביאורי ועריכתי, שנעשתה בשיתופי פעולה חובקי עולם עם ישיבות, מכונים ומומחים. יש מהדורות דיגיטליות ואפליקציות, סרטונים ושיעורים אינטרנטיים וסיכומים כתובים, ומה לא. בקיצור, "מלאה הארץ דעה את ה'", ואתם?

אז הבנו למה, והבנו איך, אבל מה לומדים?

מה לומדים? 1000 תשובות

לומדים את משנה תורה, שהוא סיכום "לכל התורה שבעל פה כולה". 1000 פרקים (!) בכל יום פרק, קצת פחות משלוש שנים.

הפרקים מתחלקים ל-14 ספרים, בחלוקה מפליאה של מחצית העוסקת ביחיד ובקהילתו ומחצית באומה.

בחלוקה פנימית יותר במחצית הראשונה שלושת הספרים הראשונים עוסקים ביחיד, ארבעת הספרים הבאים בקהילה. שלושת הספרים הראשונים במחצית השנייה עוסקים במקדש וארבעת האחרונים עוסקים במשפט ושלטון. גדול.

אפשר לפרט יותר, אבל חבל על הזמן שלכם. תתחילו.

היו גדולים. לכו בעקבות הגדולים.

(לפתיחת 50000 לומדי הרמב"ם. לקראת כ טבת התשפ"ב)

ומעבר לכל, וזה הדבר הכי חשוב, הרמב"ם מציג חזון. אפשר להסכים איתו, אפשר לחלוק עליו, אבל אי אפשר להתעלם מהחזון, הכיוון, היעדים הגדולים שהוא מתאר עבורנו. אי אפשר לא לחוש בהשראה הגדולה שהרמב"ם מעניק ללומד. יש לנו יעד גדול. של מדינה עם קודש וטהרה, עם נבואה ותבונה. וביעדים שלו אנו שואפים לקדם את העולם כולו. והנוסח של הרמב"ם "לתקן (לא "לתקן") את העולם במלכות שדי", כלומר לבסס אותו על הכרת ה'. העולם שה' ברא הוא עולם טוב, והוא מתנהל באופן מופתי וא-לוהי, עלינו רק להכיר וללמוד, באופן שיעורר השראה והערכה בעולם כולו. אנחנו כבר יותר מרגל אחת שם והרמב"ם ידע את זה, כך הוא כתב באגרתו:

"וכל מה שתארתי לך על מי שלא יקבלו כראוי לו - אין זה אלא בדורי, אבל בדורות הבאים, כאשר תסתלק הקנאה ותאזת השררה יסתפקו כל בני ישראל בו לבדו.."

כשלומדים רמב"ם כמו שהוא רצה וחלם, יודעים לא רק מה לעשות, או מה לחשוב, יודעים מה לחלום. כשאתם יודעים מה לחלום, המימוש קרוב אלינו. מהרה בימינו. אתם תראו. **כאן אתם לומדים עתיד.**

אז אלו הדברים הגדולים שאנו רוצים להשיג. הם בלי קשר לרמב"ם, אלא שבמקרה (אין מקרה, הכל בהשגחה מופלאה) הרמב"ם מאפשר לנו את זה יותר מכל אחד אחר. לכן אנו מציעים לכם לקפוץ על ההזדמנות ללמוד רמב"ם. בואו נתקדם לאיך?

איך עושים את זה? 3 דרכים חשובות

לימוד בקצב יחד.

כל אחד יכול גם ללמוד לבד את הרמב"ם, אנחנו מציעים לעשות ללמוד יחד. ליחד הזה יש השפעה מאד גדולה על שמירת הקצב. ליוזמת היחד קדמו רבים, אפילו הרב קוק, אבל בדורנו היוזמה שתפסה תאוצה היא של הרבי מלובביץ'. עשרות אלפים כבר לומדים, פשוט וקל להצטרף, ועדיף להצטרף לפרק היומי ואולי תוך כדי להשלים את ההקדמה או בהמשך. העיקר הוא תקתוק השעון המשותף והמאוחד. 1000 פרקים. פרק אחד ביום.

והרמב"ם פונה לכולם, כדבריו על ההלכות:

"שֶׁהֵן מִישָׁבִין דְּעֵתוֹ שְׁלֵאֲדָם תְּחַלֵּה. וְעוֹד, שֶׁהֵן הַטּוֹבָה הַגְּדוּלָה שֶׁהַשְּׂפִיעַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל הָעוֹלָם הַזֶּה כְּדִי לְנַחֵל חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְאֶפְשָׁר שֶׁיִּדְעֶם הַכֹּל: גְּדוּל וְקִטְוִן, אִישׁ וְאִשָּׁה, בְּעַל לֵב רָחֵב וּבְעַל לֵב קָצֵר" (מדע, יסודי התורה ד, ג).

לכולם!

הזדמנות היסטורית ללימוד מדויק ומבואר.

על כתבי הרמב"ם עברו שיבושים קשים, חלקם טעויות, חלקם צנזורה נוצרית, וחלקם "מתחכמים" שתיקנו את הרמב"ם. מתוך מחקר עצום הושב בדורנו הנוסח המדויק ככל האפשר, והוא נגיש לכול. ככה אתם יכולים להיות בטוחים שאתם לומדים בדיוק את מה שהרמב"ם כתב.

בנוסף, במהלך הדורות עסקו כל חכמי ישראל ב"משנה תורה", וכתבו עליו פירושים רבים. לאט לאט, הספר שהרמב"ם רצה שיהיה מוכר בפי הכל, הפך באופן פרדוקסלי לנחשב קשה ביותר. כיום הושקעו מאמצים רבים כדי להפוך את "משנה תורה" של הרמב"ם לנגיש ביותר, עם ביאורים בלשון עדכנית ועשירה. כלשון הרמב"ם:

"כְּתַר תּוֹרָה - הָרִי הוּא מְנַח וְעוֹמֵד וּמוֹכֵן לְכָל...

כָּל מִי שֶׁיִּרְצֶה - יְבֹא וְיִטַּל!" (המדע, תלמוד תורה ג, א).

מעולם לא היה קל יותר ללמוד רמב"ם. 15 דקות לפרק ויש לכם את המושגים היסודיים ביהדות, את ההלכות המרכזיות, ובעיקר הזדמנות לראות תפיסת עולם שיש בה קשר בין הגות ומעשה.